

Natura 2000-handleplan

Nymøllebæk og Nejsum Hede

Natura 2000-område nr. 217

Habitatområde H217

Udarbejdet af



Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Indholdsfortegnelse

<u>Baggrund</u>	1/22
<u>Statslig Natura 2000-plan</u>	2/22
<u>Mål for planperioden</u>	4/22
<u>Metoder og forvaltningstiltag</u>	5/22
<u>Naturtyper</u>	6/22
<u>Arter</u>	8/22
<u>Prioritering af den forventede forvaltningsindsats</u>	9/22
<u>Forventet effekt</u>	10/22
<u>Lysåbne naturtyper</u>	11/22
<u>Skovnaturtyper</u>	12/22
<u>Ny habitatnatur</u>	13/22
<u>Arter</u>	14/22
<u>Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag</u>	15/22
<u>Bilag 2: Fordeling af indsats mellem handleplan-myndigheder og offentlige lodsejere</u>	16/22
<u>Bilag 3: Kort med kortlagte naturtyper samt potentielle områder for ny habitatnatur</u>	17/22
<u>Bilag 4: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner</u>	19/22
<u>Bilag 5: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.</u>	20/22

Baggrund

Der er udarbejdet statslige Natura 2000-planer for 246 Natura 2000-områder, som kan findes her:

[Natura 2000-plan](#)

Denne handleplan er en udmøntning af Natura 2000-plan for område nr. 217 Nymølle Bæk og Nejsum Hede.

Handleplanen er udarbejdet af Frederikshavn Kommune og Naturstyrelsen.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder - bortset fra skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Hver kommune sikrer gennemførelse for sit område inden udgangen af år 2015.

Naturstyrelsen er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Naturstyrelsen sikrer gennemførelse af disse dele af handleplanen inden udgangen af år 2021.

Handleplanen er udarbejdet med hjemmel i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24/9 2009), bekendtgørelse nr. 1117 af 25/11/2011 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner og bekendtgørelse 1116 af 25/11/2011 om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning.

Det fremgår af lovgivningen:

- at en handleplan skal indeholde:
 - ◆ en prioritering af handleplan-myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden
 - ◆ en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter
 - ◆ de forventede metoder og forvaltningstiltag, som handleplan-myndigheden vil tage i brug for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus
- at en handleplan ikke må stride imod retningslinjer fastsat i den statslige Natura 2000-plan.
- at en handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelse af handleplanen.

Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen og -handleplanen til grund.

I handleplanen anvendes en række Natura 2000-begreber m.m., som er defineret nærmere i bilag 5.

Denne kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (Lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009). For de samtlige statslige Natura 2000-naturplaner er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Natura 2000-handleplanen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede statslige Natura 2000-naturplaner. Da nærværende Natura 2000-handleplan ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er planen ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Statslig Natura 2000-plan

Natura 2000-område nr. 217 Nymølle Bæk og Nejsum Hede.

Områdebeskrivelse

Området består af de øvre dele af Nymølle Bæk, som er centralt beliggende i Jyske Ås. Nymølle Bæk fremstår ureguleret på denne strækning, og slynger sig gennem et kuperet skovlandskab med bøgeskov, enekrat, overdrev, samt kildevæld og elle- og askesumpe i dalene.

Vigtigste naturværdier

Nymølle Bæk udgør et regionalt vigtigt naturområde med bl.a. sine fine forekomster af naturtyperne bøg på mor, elle- og askeskov, sure overdrev og enekrat. Det uregulerede vandløb og de sammenhængende elle- og askeskove udgør et vigtigt levested for arterne bæklampret og odder.

I området har der tidligere været større arealer med hede. Disse er nu forsvundet på grund af tilgroning.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeposition (eutrofiering). Flere steder er der for de lysåbne naturtyper problemer med tilgroning med vedplanter og høje urter, ligesom invasive arter og problemarter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Arealer med surt overdrev er reduceret og fragmenteret dels på grund af tilgroning og dels på grund af intensiv landbrugsdrift. Arealer med tør hede er helt forsvundet på grund af tilgroning med træer og buske samt græsser og høje urter. Områdets overdrev er specielt truet af tilførsel af næringsstoffer fra omgivende driftsarealer og gødskning af naturtypen.

Målsætning

Det overordnede mål for området er, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus ved at området sikres som et varieret naturområde med surt overdrev, tør hede, bøg på mor og enekrat på bakkerne samt elle- og askeskov, rigkær og kildevæld langs den uregulerede Nymølle Bæk. Arealet med surt overdrev udvides og naturtypen tør hede gendannes.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst	X			

Herunder bekæmpelse af invasivearter				
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger			X	
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				X

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om sikring af og genindførelse af lysåbne forhold ved rydning af opvækst, en passende vedvarende drift og pleje af naturtyperne samt via en indsats over for invasive plantearter og problemarter. Levesteder for odder og bæklampret sikres via gode forhold i og omkring vandløb, samt ved sikring af vandringsmuligheder. Skovnaturtyper sikres ved indgåelse af aftaler. Forekomsterne af rigkær, kildevæld og enekrat søges udvidet, hvor det naturmæssigt er muligt. Endelig udføres en særlig indsats for truede naturtyper ved at udvide og sammenkæde forekomster af surt overdrev, og ved at genskabe forekomster af tør hede.

Mål for planperioden

Natura 2000-planens indsatsprogram er bindende retningslinjer for handleplanen i første planperiode, og anvendes derfor som handleplanens mål. Dette indsatsprogram skal være gennemført med udgangen af år 2015, dog år 2021 for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Indsatsprogrammet vedrører alene naturtyper og arter, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. bilag 1.

Indsatsprogrammet er på side 18 i [Natura 2000-planen](#).

Her er et sammendrag:

Naturtyper

- Invasive arter som ikke-hjemmehørende nåletræer samt problemarter som gyvel og ørnebregne bekæmpes og deres spredning forebygges efter bedst kendte viden.
- De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.
- Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.
- Skovnaturtyperne sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje eller udlægges i særlige tilfælde til urørt skov.
- Forekomster af rigkær, kildevæld og enekrat søges udvidet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Arealet med surt overdrev øges med ca. 2 ha. Der gendannes 3-4 ha tør hede.

Arter

- Vandløb indenfor området sikres gode fysiske forhold og kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen. Dette vil begunstige forekomsten af bæklampret og odder.

Indsatser som forventes gennemført via anden planlægning end handleplanerne

Husdyrgodkendelsesloven: Reduktion af kvælstof-depositionen fra luften på områdets naturtyper sker ved administration af denne lov.

Vandplanen: Vandplanen regulerer tilførslen af næringsstoffer til vandløbene og vandløbene indenfor området sikres gode fysiske forhold og kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen og vil samtidig begunstige forekomsten af odder og bæklampret.

Metoder og forvaltningstiltag

Her angives de metoder og forvaltningstiltag, som forventes at skulle anvendes for at opfylde handleplanens mål (Natura 2000-planens indsatsprogram). Der angives dog *ikke* metoder og forvaltningstiltag for offentlige arealer, hvor lodsejerne selv udarbejder drifts- og plejeplaner for at gennemføre Natura 2000-planen. Der henvises til resuméerne af denne offentlige drifts- og plejeplanlægning i bilag 4.

Den konkrete indsats på et areal forventes i stort omfang udmøntet ved, at lodsejeren søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet. For nærmere information henvises til [NaturErhvervsstyrelsen](#) og for skovbevoksede arealer til [Naturstyrelsen](#).

Naturtyper

I tabel 1 angives de forventede metoder og forvaltningstiltag for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget, jf. bilag 1. Tabellen er inddelt i 3 grupper:

- Lysåbne naturtyper, inkl. sø- og vandløbsnaturtyper (se bilag 5)
- Skovnaturtyper (se bilag 5)
- Ny habitatnatur (dvs. forventede udvidelser af naturtyperne)

Hovedparten af arealet med naturtyper er kortlagt, og kan ses på hjemmesiden [PRIOR](#).

I tabel 1 er der et skøn over omfanget af de enkelte metoder og forvaltningstiltag for de kortlagte naturtyper samt et skøn over omfanget af ny habitatnatur. I den forbindelse skelnes mellem Igangværende indsats og Behov for ny indsats, da der allerede er igangværende indsatser i Natura 2000-området, der bidrager til at opfylde handleplanens mål. Igangværende indsats dækker over indsatser, som forløber i hele første planperiode, dvs. til og med 2015. Aftaler, der udløber i løbet af 2012-2015 indgår i kolonnen Behov for ny indsats.

Forventede metoder og forvaltningstiltag	Skøn over omfanget af:		
	Igangværende indsats	Behov for ny indsats	Samlet indsats
Lysåbne naturtyper:			
Rydning af uønsket opvækst	0 ha	Ca. 6 ha	Ca. 6 ha
Forbedring af hydrologi	0 ha	0 ha	0 ha
Græsning eller høslæt	0 ha	Ca. 13 ha	Ca. 13 ha
Afskrælning eller afbrænding	0 ha	0 ha	0 ha
..			
Skovnaturtyper:			
<i>Skov med fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	Ca. 22 ha	Ca. 22 ha
Urørt skov	0 ha	0 ha	0 ha
Forbedring af hydrologi	0 ha	0 ha	0 ha
..			
<i>Skov uden fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	Ca. 1 ha	Ca. 1 ha
Urørt skov	0 ha	0 ha	0 ha
Forbedring af hydrologi	0 ha	0 ha	0 ha
..			
Ny habitatnatur**:			
Udvidelser af naturtyper	Ca. 0 ha	Ca. 5 ha	Ca. 5 ha

** I bilag 3 er der et kort, som viser potentielle områder for ny habitatnatur.

Særligt for skovnaturtyperne:

Igangværende indsatser:

Dækker skovarealer, der i hele planperioden er beskyttet ved skovlovsaftale, fredning eller lignende. I særlige tilfælde kan der være behov for en supplerende beskyttelsesindsats.

Bemærk: Træbevoksede moser, hvor vegetationen er opstået naturligt, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller skovlovens § 28. Det kan omfatte 91E0 Elle- og askeskov. Sådanne arealer er ikke medtaget under igangværende indsatser i tabel 1, selvom beskyttelsen kan være tilstrækkelig.

Behov for særlig indsats:

Generelt skal der være en særlig beskyttelsesindsats af skovnatur, der er i høj tilstand. Det skal bidrage til at bevare de ekstraordinære naturværdier. Se nærmere i bilag 5 under Skovnaturtypebevarende drift og pleje og Urørt skov .

Arealerne for urørt skov og forbedring af hydrologi er bruttoarealer, hvor mulighederne for henholdsvis udlæg til urørt skov og forbedring af de hydrologiske forhold undersøges nærmere. Bruttoarealet for urørt skov er arealer i høj tilstand med bl.a. stor andel dødt ved, mens bruttoarealet for forbedret hydrologi er de mest tørre arealer med 91E0 Elle- og askeskov, der har fungerende grøfter.

Arter

Der laves ikke nogen særskilte forvaltningstiltag for arter på udpegningsgrundlaget udover indsatsen for naturtyperne, som vurderes at gavne arterne.

Prioritering af den forventede forvaltningsindsats

Indsatsen i 1. planperiode skal standse tilbagegangen for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. I Natura 2000-planen er dette mål udmøntet i fire sigtelinjer:

1. Sikring af tilstanden af eksisterende naturarealer og arter
2. Sikring af de små naturarealer
3. Sikring af naturtyper og levesteder som ikke er beskyttede
4. Indsats for truede naturtyper og arter

De fire sigtelinjer lægger niveauet for den indsats, som handleplanmyndighederne skal gennemføre, og er udtryk for den nationale prioritering i 1. planperiode.

Her beskrives de dele af indsatsprogrammet, som handleplanmyndighederne forventes at gennemføre med særligt fokus og tidligt i planperioden:

- Indsatserne bygger på frivillighed, derfor vil kommunen prioritere samarbejde med lodsejere som er særligt interesserede i at gennemføre en indsats
- Indsats for at bekæmpe af problemarter og invasive arter.
- Indsats for naturtyperne tør hede og surt overdrev som søges sikret, udvidet og sammenkædet.

Forventet effekt

Her beskrives den forventede naturmæssige effekt ved at gennemføre de enkelte aktiviteter.

Den faktiske naturmæssige effekt for naturtyper og arter vil løbende blive fulgt i det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

Lysåbne naturtyper

- *Rydning af uønsket opvækst*

Bekæmpelse af visse problemarter og rydning af uønsket opvækst vurderes i dele af området at være nødvendigt for at man kan opnå aftaler om efterfølgende pleje med græsning eller slåning. Det vil typisk være arealer, hvor græsning eller slåning har været utilstrækkeligt, og der har indfundet sig uønsket opvækst. Det kan f.eks. være gyvel og ørnebregne på overdrev og heder. Rydningen sikre, at den flora og fauna, der trives med lysåbne forhold, ikke skygges bort.

Ved rydning af tilgroede arealer med stort potentiale for at udvikle ny habitatnatur vil den vegetation, der er karakteristisk for naturtypen, kunne indfinde sig efter få år. Det gælder særligt for tidlige tilgroningsstadier af naturtyperne.

- *Græsning eller høslæt*

Hovedparten af de lysåbne naturtyper er betinget af græsning eller høslæt. Overlades de til sig selv uden drift, vil de gro til i høje urter og græsser og med tiden springe i krat og skov. Det er en naturlig proces, men hvis det får lov at ske, vil et stort antal arter blive skygget bort. Græsning eller høslæt vil derfor have en stor positiv effekt på de fleste lysåbne naturtyper og vil ofte være en forudsætning for gunstig bevaringsstatus.

Græsning eller høslæt er et middel til at bekæmpe invasive arter som f.eks. bjørneklo og glansbladet hæg samt problemarter som f.eks. ørnebregne, gyvel og bjerg-rørhvene.

Skovnaturtyper

- *Skovnaturtypebevarende drift og pleje*

Med den *skovnaturtypebevarende drift og pleje* beskyttes skovnaturtyperne mod gødskning, sprøjtning og yderligere afvanding. I nogle tilfælde etableres mere naturlige vandstandsforhold. Der sikres nogle af de naturmæssigt vigtige strukturer, f.eks. vedvarende skovdække, en vis andel uforstyrret jordbund, hule og døde træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne fremmes, og invasive arter kan bekæmpes. I særlige tilfælde plejes skovnaturtyperne med gamle driftsformer såsom skovgræsning og stævning. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne.

Ny habitatnatur

- *Udvidelser af naturtyper*

Den ny habitatnatur skal typisk sammenbinde små, fragmenterede forekomster af naturtyperne og/eller udvide arealet af truede naturtyper. Desuden kan det være for at øge levestederne for truede arter.

Hvis udvidelserne sker på arealer med et stort potentiale for genskabelse af naturtyper, vil der med den nødvendige indsats (rydning mv.) og pleje (afgræsning eller høslæt) kunne udvikles ny habitatnatur på relativt få år. Det kan f.eks. være arealer, der tidligere har rummet naturtypen og som ligger i nær tilknytning til eksisterende arealer med naturtypen. Hvis udvidelsen derimod foregår på tidligere landbrugsjord, må udviklingen mod habitatnatur af høj kvalitet forventes at tage væsentlig længere tid (ofte flere årtier).

Arter

Indsatsen for arter

Indsatsen for arterne på udpegningsgrunlaget vil ske gennem den generelle naturtypeindsats for lysåbne naturtyper og skovnaturtyper som beskrevet i afsnittet ovenfor.

Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 217:

Naturtypenr.	Naturtype	Handleplan-myndighed		I alt
		Frederikshavn Kommune	Naturstyrelsen	
5130	Enekrat	2		2
6230	Surt overdrev	10		10
7220	Kildevæld	0,5		0,5
7230	Rigkær	1		1
9110	Bøg på mor	0,3	16	16,3
9190	Stilkeke-krat	-	-	0
91E0	Elle- og askeskov	0,5	6	6,5
4030	Tør hede			ej kortlagt
Sum af hektar		14,3	22	36,3

Bilag 2: Fordeling af indsats mellem handleplan-myndigheder og offentlige lodsejere

I Natura 2000-planens indsatsprogram er der retningslinjer, hvor der er behov for en nærmere afklaring af, hvem der følger op på retningslinjerne. Det drejer sig om følgende retningslinjer:

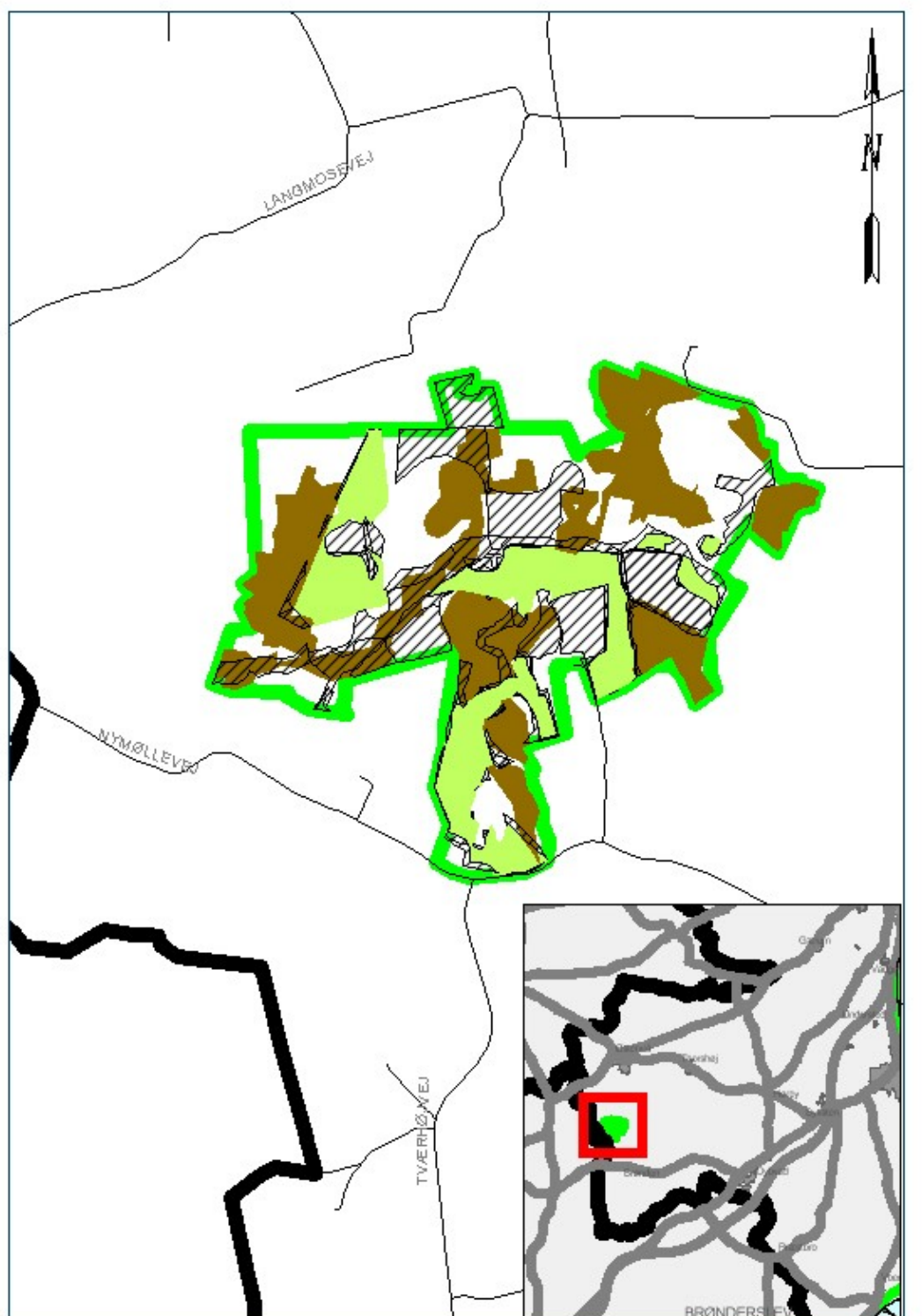
- ◆ Arealet med surt overdrev udvides med ca. 2 ha, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.
- ◆ Arealer med tilgroet hede genskabes som tør hede på ca. 3-4 ha.






Det kan både være handleplan-myndigheder og offentlige lodsejere, der skal følge op på disse retningslinjer. Derfor omfatter bilag 2 både private og offentlige arealer (inkl. offentlige arealer, hvor lodsejeren selv udarbejdet drifts- og plejeplan).

Der er aftalt følgende opgavefordeling mellem de offentlige lodsejere og handleplan-myndigheder i Natura 2000-området:

	Handleplan-myndighed		Total
	Frederikshavn Kommune	Natur-styrelsen	Total
Udvidelse af naturtypen overdrev	ca. 2 ha	0 ha	ca. 2 ha
Genskabelse af naturtypen hede	3-4 ha	0 ha	3-4 ha

Bilag 3: Kort med kortlagte naturtyper samt potentielle områder for ny habitatnatur



-  Kommunegrænse
-  Natura 2000 område
-  Potentielle områder for udvidelse af lysåben natur
-  Indsats for skovnaturtyper
-  Indsats for lysåben natur

Bilag 4: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner

Resumé kommer først i den endelige handleplan.

Bilag 5: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som også rummer Ramsarområder, og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Natura 2000-områderne kan ses i Danmarks Miljøportal . Der er mere information om Natura 2000 på Naturstyrelsens hjemmeside
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag .
Naturtyper	Naturtyperne er defineret nærmere i Habitatbeskrivelser, årgang 2010 . Endvidere er alle danske naturtyper beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside .
Lysåbne terrestriske naturtyper	I Danmark er der 35 lysåbne terrestriske naturtyper: 1210 (Enårig vegetation på strandvolde) , 1220 (Flerårig vegetation på stenede strande) , 1230 (Klinter eller klipper ved kysten) , 1310 (Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter) , 1320 (Vadegræssamfund) , 1330 (Strandenge) , 1340 (Indlands-strandenge) , 2110 (Begyndende klitdannelse) , 2120 (Hvide klitter og vandremiler) , 2130 (Stabile kystklitter med urtevegetation) , 2140 (Stabile kalkfattige klitter med Empetrum nigrum) , 2160 (Kystklitter med havtorn) , 2170 (Kystklitter med gråris) , 2190 (Fugtige klitlavninger) , 2250 (Kystklitter med enebær) , 2310 (Indlandsklitter med lyng og visse) , 2320 (Indlandsklitter med lyng og revling) , 2330 (Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene) , 4010 (Våde dværgbusksamfund med klokkelyg) , 4030 (Tørre dværgbusksamfund (heder)) , 5130 (Enebærkrat på heder, overdrev eller skrænter) , 6120 (Tørketålende græsvegetation på kalkrig jordbund) , 6210 (Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund) , 6230 (Artsrige overdrev) , 6410 (Tidvis våde enge) , 6430 (Bræmmer med høje urter) , 7110 (Aktive højmoser) , 7120 (Nedbrudte højmoser) , 7150 (Lavninger på tørv med Rhynchosporion) , 7210 (Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe) , 7220 (Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand) , 7230 (Riggær) , 7140 (Overgangstyper af moser og hængesæk) , 8220 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter) , 8230 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund) .
Sø- og vandløbsnaturtyper	I Danmark er der 7 sø- og vandløbsnaturtyper: 3110 (Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller) , 3130 (Ret næringsfattige søer og vandhuller) , 3140 (Kalkrige søer og vandhuller med kransålalger) , 3150 (Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter) , 3160 (Brunvandede søer og vandhuller) , 3260 (Vandløb med vandplanter) , 3270 (Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter) .
Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit) , 9110 (Bøg på mor) , 9120 (Bøg på mor med kristtorn) , 9130 (Bøg på muld) , 9150 (Bøg på kalk) , 9160 (Ege-blandskov) , 9170 (Vinteregeskov) , 9190 (Stilkege-krat) , 91D0 (Skovbevokset tørvemose) , 91E0 (Elle- og askeskov) .
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitat-områderne.

	<p>Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne.</p> <p>De kortlagte områder kan f.eks. findes på PRIOR.</p>
Tilstandsklasse	<p>Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvejning af de to indeks.</p> <p>Der er 5 tilstandsklasser:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand <p>De to øverste klasser I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand.</p> <p>Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses på PRIOR.</p>
Gunstig bevaringsstatus	<p>En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges • den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. • bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. <p>En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv • artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket • der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande
Natura 2000-plan	<p>Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram.</p> <p>Natura 2000-plan kan findes på Naturstyrelsens hjemmeside.</p>
Natura 2000-handleplan	<p>Natura 2000-planen udmøntes i handleplaner. En kommune skal således udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunen skal efterfølgende sikre, at</p>

	handleplanen gennemføres. På tilsvarende måde har Naturstyrelsen ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.
Offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	<p>Offentlige lodsejere har mulighed for selv at udarbejde drifts- og plejeplan som opfølgning på en Natura 2000-plan.</p> <p>I Natura 2000-handleplanen skal der være resuméer af de offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner.</p>
Invasive arter	Invasive arter dækker over plante- og dyrearter, der af mennesket er blevet flyttet fra en del af verden til en anden og her påvirker hjemmehørende arter negativt. Et almindeligt brugt eksempel er kæmpe-bjørneklo, som er ført til Danmark fra Kaukasus og nu giver problemer i eksempelvis moser, hvor den udkonkurrerer hjemmehørende plantearter.
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov er den skovnaturtypebevarende drift og pleje defineret på følgende måde:</p> <p>Alle arealer omfattes af en basissikring med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedvarende skovdække • Ved skovdrift skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes • Ved foryngelse skal der anvendes en naturvenlig foryngelse • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet • Ingen øget afvanding • Bevaring af eksisterende dødt ved og træer med hulheder • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt <p>Som minimum skal alle arealer i tilstandsklasse 1 omfattes af en supplerende sikring med én eller flere af følgende tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevaring af store træer til død og henfald • Bekæmpelse af invasive arter • Etablering af naturlige vandstandsforhold • Forberedelse til skovgræsning
Urørt skov	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov omfatter udlæg til urørt skov følgende restriktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen skovdrift • Ingen fjernelse af levende eller døde træer • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Ingen forstyrrelse af jordbunden • Ingen oprensning eller nygravning af grøfter • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt